

este modul isihast de viațuire, care este descris în Sfânta Scriptură și este trăit de către toți sfinții. Așadar, a arătat foarte limpede că modul în care trăiau monahii, adică metoda de rugăciune pe care aceștia o urmau, duce la cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu.

Este semnificativ faptul că una din primele lucrări ale Sf. Grigorie – care, în același timp, este și opera de bază a acestuia este și poartă titlul *”În apărarea celor ce se liniștesc în chip sfânt”* vorbește despre cele trei probleme fundamentale care îi preocupau pe oameni în acele timpuri. Una dintre acestea este problema educației, plecând de la întrebarea dacă filozofii sunt superiori profesilor și dacă filozofia este calea cea adevărată spre cunoașterea lui Dumnezeu. A doua este problema rugăciunii minții, pe lângă care sunt dezvoltate toate celelalte probleme. Iar a treia este cea despre Lumina necreată. Aici este dezvoltată concepția teologică fundamentală potrivit căreia Lumina pe care o văd sfinții este necreată. Adică nu este vorba despre ceva creat, ci despre energia necreată a lui Dumnezeu. Baza acestei lucrări este monahismul ortodox tradițional.

Învățătura Sf. Grigorie Palama are mare importanță pentru Sfântul Munte, el însuși fiind aghiorit. A viețuit în Sfântul Munte, după care a exprimat trăirea pe care a dobândit-o acolo. Prin scrierile sale a demonstrat că Sfântul Munte este un loc, dar mai ales un loc de viațuire. Sfântul Munte emană tradiția ortodoxă, este expresia vieții care există în Biserica

Biserica mănăstirii Vatoped,
Sf. Munte Athos, foto

Ortodoxă. Sfântul Grigorie a mers în Sfântul Munte ca învățăcel și ucenic, nu ca învățător. A mers să ucenicească în tradiția ortodoxă. Se ruga zi și noapte lui Dumnezeu cu rugăciunea: *”luminează-mi întunericul!”* A făcut ascultare lângă stareți și duhovnici îndumnezeiți. A dobândit multă experiență în viața duhovnicească. A ajuns la o mare înălțime a sfințeniei. A rămas mulți ani în tăcere. Iar când a fost nevoie să vorbească, atunci a vorbit și și-a exprimat experiența. Prin urmare, învățătura lui este expresia vieții din Sfântul Munte, iar prin extensie, este expresia vieții Bisericii, fiindcă Sfântul Munte nu este o autocrație sau o autonomie. Sfântul Munte exprimă viața Bisericii Ortodoxe. Astfel, putem observa importanța considerabilă a învățăturii Sfântului Grigorie Palama.

(Ierótheos Mitropolitul Nafpaktosului,
Sfântul Grigorie ca aghiorit)

COMENTARIU LA EVANGHELIA DIN DUMINICA A II-A DIN POST Vindecarea Slăbănogului din Capernaum (Marcu2, 1-12)

Creștin e cel ce e cu totul în Hristos și orice ar avea în sine prețios are de la Hristos. Dreptatea lui este dreptate lui Hristos, și trupul lui tot al lui Hristos este. Cel ce se mântuiește se mântuiește tocmai pentru că e îmbrăcat în Hristos. Numai așa se poate apropia de Tatăl. Noi am căzut de la Dumnezeu, și, ca atare, suntem fii ai mâniei. Numai atunci când ne apropiem de Tatăl în Hristos și în numele lui Hristos dreptatea dumnezeiască se dă în lături și El își tinde mila către noi, primindu-ne.

Pecetea lui Hristos se întipărește în întreaga fire a creștinului, iar cel care o poartă va merge prin mijlocul umbrei morții și nu se va teme de rău.

Ca să fim astfel, avem Tainele : Botezul și Împărtășania, căreia îi premerge Spovedania la cei ce au păcătuit după Botez.

(Sf. Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*)